

виходячи за межі традиційного функціоналу збирання та обробки економічних даних про господарське життя підприємства.

Цифровізація економіки здійснює безпосередній вплив і на концептуальні засади бухгалтерського обліку щодо обробки та передачі інформації. Зокрема, новачками сучасного інформаційного простору є такі технології, як RTA (облік в режимі реального часу); EDI (обмін електронними даними); XBRL (розширена мова фінансової, управлінської, податкової звітності різних сфер бізнесу); BigData (використання у розрахунках для підвищення ефективності, точності та швидкості при обробці надвеликих масивів даних); «хмарні технології» (розподілена обробка даних, в якій комп'ютерні ресурси і потужності надаються користувачеві як інтернет-сервіс), Blockchain (систематизація і ефективний контроль); RPA та AI (використання програмних роботів та штучного інтелекту для автоматизації переважно стандартизованих операцій, зокрема пов'язаних зі збором та обробкою первинних даних, складанням фінансової звітності тощо); IoT (Інтернет речей або комплексний процес аналізу інформації та прийняття оперативних рішень з підтримки важливих бізнес-процесів).

Вважаємо за доцільне зазначити, що такий програмно-комп'ютерний алгоритм децентралізованого публічного або приватного реєстру чи бази даних, як Blockchain, гарантує належний криптографічний захист усіх записів, транзакцій, проведених із використанням відповідної технології [1]. Іншими словами, така технологія є передумовою прориву в системі облікової реєстрації, завдяки запровадженню якої суб'єкти господарської діяльності матимуть виключно переваги, зокрема: реєстрації і зберігання транзакційних записів у єдиному реєстрі; унеможливлення фальсифікації або знищення будь-якої інформації; забезпечення високоефективних механізмів захисту цілісності та доступності інформації; уникнення помилок при вирішенні облікових завдань через мінімізацію людського фактору; створення повністю децентралізованих систем.

Отже, цифровізація економічних процесів стала поштовхом до перспективного розвитку сфери бухгалтерського обліку на абсолютно новому і сучасному рівні. При цьому значний інформаційний потенціал, закладений в синергії цифрових технологій сьогодення, здатний привести до суттєвих трансформаційних змін в бухгалтерському обліку, стимулюючи його до модернізації та підвищуючи престижність бухгалтерської професії.

Список використаних джерел: 1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 67-р від 17.01.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>. 2. Naumenkova S., Mishchenko S., Dorofiev D. Digital financial inclusion: Evidence from Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations*. 2019. Vol. 16, Issue 3, P. 194-205. DOI: 10.21511/imfi.16(3).2019.18. 3. Gabor D., Brooks S. The digital revolution in financial inclusion: international development in the fintech era. *New Political Economy*. 2017. Vol. 22 (4), P. 423-436. DOI: 10.1080/13563467.2017.1259298. 4. Ivanova V., Poltarykhin A., Szromnik A., Anichkina O. Economic policy for country's digitalization: a case study. *Entrepreneurship and sustainability issues*. 2019. vol. 7. no. 1 (September). DOI: 10.9770/jesi.2019.7.1(46).

УДК 336.225:004

О. І. Волот, канд. екон.наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

В. Р. Палєєва, здобувачка вищої освіти

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ АДМІНІСТРУВАННІ ПОДАТКІВ

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), адміністрування податків, електронне урядування, електронний цифровий підпис, інформаційне суспільство, податкова звітність.

На сучасному етапі економічного розвитку під дією трансформаційних процесів відбуваються зміни в усіх сферах суспільного життя. Особливо помітно цей вплив позначився на стані податкової політики держави, а зокрема, на механізмі податкового адміністрування.

Оскільки податки є основним джерелом формування доходів бюджету, то держава намагається якомога більше спростити процедуру податкового адміністрування із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) та інтернет-технологій, які б дали можливість удосконалити взаємодію платників податків з податковими органами, значно підвищити ефективність податкових систем та сприяти розвитку економіки країни.

Уже нікого не дивує подання податкової звітності засобами електронного зв'язку, здійснення електронної реєстрації платників податків, розвинений електронний документообіг тощо. Це і зрозуміло, адже використання такого формату має безліч переваг: економія часу та уникнення черг; зручний процес спілкування платника податків з податковими службами; спрощення процесу заповнення та подання декларацій, а також виконання податкового обов'язку платників податків із застосуванням Інтернет-технологій [7].

Становлення розвиненого інформаційного суспільства за рахунок впровадження новітніх ІКТ в систему адміністрування податків та створення сучасних електронних форм взаємодії між органами державної влади та фізичними і юридичними особами здійснюється відповідно до Стратегічних ініціатив розвитку ДФС до 2020 року (далі – Стратегічних ініціатив), затверджених наказом ДФС від 27.12.2017 № 877 [13]. Основними стратегічними цілями було створення стабільної та захищеної ІТ-інфраструктури, спеціалізованих програмних продуктів, які б забезпечили вільний доступ платників до онлайн-сервісів фіскальної служби. Зокрема, в межах реалізації Стратегічних ініціатив схвалено Концепцію розвитку електронного урядування в Україні до 2020 року, затверджену розпорядженням КМУ від 20 вересня 2017 р. № 649-р [10]. Впровадження електронної інформаційної системи «Електронний уряд», як однієї із базових складових електронного урядування, забезпечило підвищення ефективності та прозорості державних структур, розширення спектру та поліпшення якості обслуговування користувачів, мінімізацію проявів корупції в органах ДФС тощо.

Важливою складовою електронного уряду, створеною для інформаційної взаємодії держави, громадян і бізнесу з питань адміністрування податків, є Єдиний вебпортал органів ДФС [8], який слугує безкоштовним ресурсом для якісного та швидкого обслуговування платників податків та за допомогою якого вони мають змогу отримати адміністративні та консультативні послуги в режимі онлайн. Найбільш поширені серед платників податків електронні програмні продукти наведено в таблиці.

Таблиця

Характеристики та можливості застосування інформаційних систем та технологій при адмініструванні податків

Програмні продукти	Переваги	Недоліки	Особливості застосування
1	2	3	4
Електронний кабінет платника податків	1. Полегшує роботу платників податків та податкових органів; 2. Значно спрощує процес складання та подання звітності, зокрема: - мінімізація випадків допущення помилок при заповненні обов'язкових реквізитів; - подається повним пакетом; - автоматична перевірка правильності складання звітності; наявність автоматичних розрахунків;	- потреба додаткових коштів на процес автоматизації; - періодичні технічні проблеми на сайті програмного забезпечення; - часті оновлення, що вимагає адаптації до них.	Складається із двох функціональних частин: відкрита (загальнодоступна) та приватна (особистий кабінет платника податків). Користуватися функціоналом відкритої частини сервісу можна без електронної ідентифікації користувача. Використання приватної частини можливе лише з використанням електронного цифрового підпису.
«Спеціалізоване клієнтське програмне забезпечення (ПЗ) для формування та подання звітності до «Єдиного вікна подання електронної звітності»»	- можливість імпорту звітності з інших бухгалтерських програм; - можливість ведення Книги обліку доходів та витрат в електронному вигляді; - доступ через Інтернет.		Програма є безкоштовною та створена для складання податкової, пенсійної та статистичної звітності з можливістю її відправлення до ДФС, Пенсійного фонду та органів статистики відповідно. А також дає можливість накладання електронного цифрового підпису та шифрування електронних документів.

1	2	3	4
M.E.Doc	Крім попередніх: - ПЗ дає можливість працювати з різними типами електронних документів; упорядкувати та спростити документообіг всередині та поза підприємством.	- платне ПЗ; - необхідною умовою для використання є обов'язкова наявність цього програмного забезпечення у контрагента.	Крім складання та подання звітності, дає можливість вести розрахунки заробітної плати, здійснювати електронний документообіг з контрагентами, обслуговувати банківські рахунки тощо.
Вебсервіс «СОТА»	- Не потрібно встановлювати на ПК: достатньо лише зареєструватися, та мати доступ до мережі Інтернет; - не має потреби робити резервні копії, бо всі дані зберігаються на сервері; - є можливість працювати із сервісом, використовуючи смартфон; - використання «хмарних рішень».	- Платне ПЗ; - небезпека хакерських атак на сервер при застосуванні «хмарних» технологій	Використовується для подачі електронної звітності до державних контролюючих органів за затвердженими форматами, а також для обміну електронними документами між підзвітними організаціями. Може використовуватись юридичними особами та фізичними особами-підприємцями в «хмарі».

Джерело: узагальнено авторами на основі [1, 4].

Отже, в умовах розвитку інформаційного суспільства використання сучасних ІКТ є пріоритетним напрямом державної податкової політики в Україні. Така форма взаємодії держави з фізичними та юридичними особами значно спрощує процедуру адміністрування податків та дотримання податкового законодавства. Використання платниками податків електронних сервісів ДФС створює більш зручні умови щодо виконання ними податкових зобов'язань на добровільних засадах, а також спрощує процес складання та подання звітності. Крім того, помітне покращення якості обслуговування платників податків та підвищення ефективності та результативності податкових служб, їх відкритості та прозорості, чого і вимагають європейські стандарти.

Список використаних джерел: 1. Електронні сервіси від ДФС – зручно та практично. URL: <https://interbuh.com.ua/tu/documents/onenews/75071>. 2. Обслуговування платників податків: використання інтернет-технологій при адмініструванні податків. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/povidomlenia/2011-povidomleniamodernizatsia/print-59365.html>. 3. Офіційний веб-портал Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>. 4. Переваги «Електронного кабінету платника». URL: <https://dn.tax.gov.ua/media-ark/local-news/print-394793.html>. 5. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124>. 6. Стратегічні ініціативи розвитку ДФС до 2020 року: затв. Наказом ДФС від 27.12.2017 № 877. URL: <http://sfs.gov.ua/media-sentr/novini/322784.html>.

УДК 657.1:65.011.12

Г. І. Кузьменко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри аудиту та оподаткування
Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ПОДАТКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ключові слова: інформаційне забезпечення, податкове навантаження, податковий потенціал, суб'єкт господарювання, ефективність інформаційного забезпечення.

Нині істотно зросли вимоги до одержання розширеного переліку показників соціально-економічного розвитку як окремих суб'єктів підприємницької діяльності, так і певних галузей, регіонів і країни загалом, що відбивають поточний і перспективний стан їхнього фінансово-економічного потенціалу та в цілому якість проведеної економічної і соціальної політики, ефективність досягнення її цілей. Попри значний обсяг інформаційних ресурсів,